

Przedsiębiorczy milicjanci z Tychów

31.08.2026

Dzisiejsza „Migawka archiwalna” będzie tylko dla pełnoletnich Czytelników. Mowa będzie bowiem o produkcie, którego w Polsce nie wolno reklamować i o melinie alkoholowej – wyjątkowej, bo działającej prężnie w Komendzie Miejskiej MO w Tychach.

W czasie stanu wojennego wprowadzono najpierw zakaz, a później ścisłą reglamentację sprzedaży alkoholu. Ludzie radzili sobie jak mogli, a ci, którzy mogli więcej – radzili sobie lepiej.

Funkcjonariuszom z Tychów udało się załatwić oficjalne zaopatrzenie milicyjnego kasyna w alkohol (głównie wódkę), którego część przewożono na komendę, gdzie był sprzedawany przez kierownika referatu gospodarczego, kaprała Janusza Janko. Z zeznań, które złożył w późniejszym dochodzeniu, wyłania się obraz dobrze zorganizowanego biznesu.

Transport odbywał się przeciętnie raz na 7–10 dni i przyjeżdżało wtedy 1000–1500 butelek. Kapral-biznesmen sprzedawał „w nieograniczonych ilościach na osobę”, a „przeważnie kupowali funkcjonariusze po ok. 10 butelek ½ litra wódki czystej”. W ten sposób interes działał do kwietnia 1982 r.; sprzedaż indywidualna zabierała po prostu zbyt dużo czasu, więc kierownik rozpoczął nowy etap – „sprzedaż alkoholu na wydziały”. Po alkohol przychodził przedstawiciel danego pionu i rozprowadzał go wśród kolegów, na przykład, przeciętnie: dochodzeniówka – 105–120 butelek, kryminalni – 90–105, drogówka – 120–150, prewencja – 60, pluton patrolowy – 150, dzielnicowi – 105–120, kierownictwo KM MO w Tychach – 20–30, wydziały SB – 150–200. Wódka szła też do posterunków i komisariatów w terenie, do komendy wojewódzkiej („funkcjonariusze wszystkich wydziałów, których imienia nie znam w pokaźnych ilościach”; „Służba Bezpieczeństwa KW MO Katowice pobierała alkohol w pokaźnych ilościach”), komendy rejonowej Straży Pożarnej w Tychach, Wojskowej Komendy Uzupełnień w Tychach, kierownictwa tyskiej PZPR, prezydenta miasta, prokuratury rejonowej czy dyrekcji KWK „Piast”, a także innych instytucji i przedsiębiorstw. Wszyscy w komendzie – z kierownictwem na czele – wiedzieli o procederze, zaś szeregowi milicjanci pomagali przy transporcie i rozładunku.

Kupiony alkohol służył nie tylko do konsumpcji; był też walutą. Milicjanci też przecież ludzie: „jeden buduje altanę i potrzebne mu jest to do załatwienia materiałów”, „inni funkcjonariusze [...] mieli do załatwienia różne osobiste sprawy”. Główny menedżer, czyli kapral Janko, czuł się wręcz pokrzywdzony późniejszymi zarzutami dyscyplinarnymi: przecież „funkcjonariusze MO domagali się sprowadzania alkoholu do komendy”, „nikt się nie skarżył”, a do tego „sprzedaż prowadziłem aby tylko zadowolić współpracowników, mimo że to było dodatkowym obciążeniem dla mnie i odpowiedzialnością finansową”.

Nie wiadomo, co się stało, że w czerwcu 1982 r. interes nagle padł. W połowie miesiąca tyski komendant ppłk Karol Bratek polecił „jak najszybciej rozsprzedać alkohol, który jeszcze znajdował się w magazynie w komendzie i zaprzestać jakiegokolwiek sprowadzania alkoholu do komendy” – a tymczasem pod koniec maja ten sam komendant zarządził, „abyśmy w związku ze spodziewaną podwyżką cen alkoholu ściągnęli jeszcze do komendy pewną jego ilość, aby funkcjonariusze mieli możliwość zaopatrzenia się w wódkę po starej cenie”.

W trakcie prowadzonej latem 1982 r. kontroli prawie każdy wyrzekał się znajomości z

funkcjonariuszami z Tychów, szczególnie zaś pracownicy komendy wojewódzkiej. Wygląda jednak na to, że było tak, jak to przedstawił kierownik Janko w swoich zeznaniach i w sprawie „umoczonych” było wielu funkcjonariuszy, także tych na kierowniczych stanowiskach. Świadczy o tym bardzo szybkie zakończenie postępowania, bardzo ogólne jego podsumowanie i bardzo symboliczne kary: zwrócenie ostrej uwagi, i to raptem kilku osobom – często funkcjonariuszom zatrudnionym jako kierownicy w poszczególnych wydziałach KW MO. Jedynie komendant Bratek, przynajmniej jeden jego zastępca i sam Janko pożegnali się ze służbą.

(na podstawie IPN Ka 889/8)

1

Katowice, dnia 28.07. 1982 r.

KOMENDANT WOJEWÓDZKI MO
w KATOWICACH
płk dr J. G R U B A

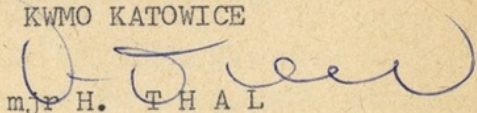
NOTATKA SŁUŻBOWA

Decyzją Komendanta Wojewódzkiego MO w Katowicach z dnia 25.06.1982 r. powołana została komisja do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego w sprawie sprzedawania alkoholu w okresie stanu wojennego w pomieszczeniach służbowych KMMO Tychy, co było niezgodne z Zarządzeniem Nr 39/81 MSW z dnia 5.10.1981 r., pismem nr AB-0399/81 Komendanta Wojewódzkiego MO w Katowicach z dn. 3.09.1981 r. oraz Zarządzeniem nr 43/81 Wojewody katowickiego z dn. 14.12.1981 r.

W wyniku dokonanych ustaleń stwierdzono, że alkohol kupowali funkcjonariusze MO i SB z KMMO Tychy, KWMO oraz ZOMO Katowice.

Zgodnie z decyzją Komendanta Wojewódzkiego MO - wyłączono z akt postępowania materiały, które przedkładałam w celu wyznaczenia prowadzącego postępowanie służbowe.

Z-CA NACZELNIKA WYDZIAŁU KADR
KWMO KATOWICE

m. J. H. T. H. A. L.

plut. Stupianek Zdzisław
militant - kierowca
Wydz. Transportu
KWMO Katorzice.

Katorzice - 29.07.1982.

Katorzice - data 29.07.1982

19

Oświadczenie

Oświadczam, że pracując w wydziale
paszportów od końca roku 1980 jako kierowca,
nie kupowałem ani nie spotykałem się z
proponacją kupna alkoholu w KWMO Tychy.

W Tychach kupowałem zawsze po 1 lub 2 butelki.

W Wydziale Paszportów nikomu więcej nie kupowałem alkoholu.

W czasie sprzedaży w Tychach kupowałem 50 butelek alkoholu.

Stupianek

Zdzisław Stupianek

sierż. Dziwoń Stanisław
Wydz.Transportu KWMO Katowice

Katowice- dnia 29.07.1982 r.

20

O ś w i a d c z e n i e

W Wydziale Paszportów KWMO Katowice jeżdżę ok. 17 lat. W Tychach dowiedziałem się od milicjantów, że można kupić alkohol od kierownika gospodarczego w Komendzie Miasta w Tychach. Kupiłem alkohol na urodziny 12.04.1982r. 10 butelek, płaciłem 1 butelkę po 404 zł.- i na imieniny kupiłem 15 butelek dla siebie i mjr. Kapuścińskiego. W czasie mojego pobytu w Sekcji Paszp. w Tychach kupiłem zawsze po 1 lub 2 butelki. W Wydziale Paszportów nikomu więcej nie kupowałem alkoholu. W czasie sprzedaży w Tychach kupiłem 50 butelek alkoholu.

Dziwoń Stanisław
[Signature]

sierż. Kazimierz Żółtaneł

K-ee du, 2.08.82r

Wydz. G.M.T.

25

w mieście

Oświadczanie

Oświadczam, że od sierż. setab. Janusza Janko
kierownika referatu gospodarczego KMMO Tychy
nie kupowałem żadnego alkoholu, jak
również od żadnego funkcjonariusza
w/w jednostki MO.

Sierz Drozdowski

Katowice 02.08.82.

KRD KWMO

Katowice

26

Wyjaśnienie

W miesiącu Marcu i w lutym
byłem dwa razy z ppov. Dziwiosem
w Tychach po odbiór paczek
w której znajdowało się po 10
butelek alkoholu.

Wiecej razy nie byłem tam
i nie kupowałem żadnej
wódki. Wódka była kupowana
po 405 zł.

Wódka była kupowana na
spżycie. ~~na~~ w domu

[Signature]

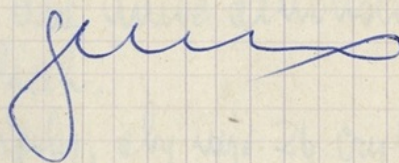
mjr Zbigniew Czyłok
dyżurny WSK KWMoK-e

Katowice, 2.08.1982 r.

28

Oświadczenie

Oświadczam, że w KMMo Tychy nigdy
nie dokonywałem zakupu alkoholu.

plk. K. Wilczyński
D-eg ZOMO K-ee

²⁴⁷
Hortowice dn. 5. 08. 82.

42

Oświadczenie

Stwierdzam, stwierdzam, że
nigdy w Tychach tu- & mm
badał i nigdy nie kradł
wódek nie kupował
ani też nie pił wódkę
na terenie & mm Tychy.

Wilczyński

Ks-806/82

82

Katowice, dnia 17.08 1982 r.

KOMITET ZAKŁADOWY PZPR

KWMO w KATOWICACH

Zgodnie z decyzją Komendanta Wojewódzkiego MO w Katowicach z dn. 9.08.1982 r. proszę o zainteresowanie OOP wydarzeniem nadzwyczajnym jakie miało miejsce w KWMO Tychy, a dotyczącego przekroczenia uprawnień przez kierownictwo tamtejszej komendy w zakresie nabywania i rozprowadzania napoi alkoholowych.

Przebieg i skutki wydarzenia - jak w załączonym sprawozdaniu z przeprowadzonego postępowania dyscyplinarnego.

Wyk.w 2 egz. HA/DU

Egz.nr 1 adresat
" " 2 a/a

NACZELNIK-WYDZIAŁU KADR
KWMO KATOWICE

ppłk E. MATYS

83

Katowice, dnia 17.08 1982r.

NACZELNIK
WYDZIAŁU _____
KWMO W KATOWICACH

Zgodnie z decyzją Komendanta Wojewódzkiego MO w Katowicach z dnia 9.08.1982r. proszę o przypomnienie podległym funkcjonariuszom wszystkich przepisów dotyczących zakazu sprzedaży i spożywania alkoholu w pomieszczeniach służbowych oraz o ich stanowcze egzekwowanie.

Wyk. w 38 egz. HA/DU
W/g. rozdzielnika

NACZELNIK WYDZIAŁU KADR
KWMO KATOWICE

PPEŁK E. MATYS

pomieszczeniach służbowych, 17 VIII 1982 r. (IPN Ka 889/8)

[Poprzedni Strona](#)

Katowice

Katowice

Archiwum IPN

Archiwalia IPN

Powiązane wiadomości

Migawki archiwalne